

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ І ПРОБЛЕМИ

На сучасному етапі розвитку демократичної моделі суспільства в Україні питання формування фінансової політики органів місцевого самоврядування є надзвичайно актуальним і складним. Фінансова політика місцевого самоврядування представляє собою сукупність заходів, спрямованих на формування, розподіл і використання коштів територіальної громади міста, села, селища. Незважаючи на систему прийомів і методів реалізації фінансової політики через фінансовий механізм, вирішальним чинником управління фінансами є людський фактор. Адже в умовах демократії, котра передбачає динамічність і періодичну змінність представників місцевої влади, саме громадяни, шляхом голосування, обирають команду представників, які визначають фінансову стратегію і тактику на місцевому рівні. В даному випадку, від рівня свідомості і професіоналізму місцевої представницької і виконавчої влади залежить ефективність процесу фінансового забезпечення суспільних послуг. В цьому контексті дослідження взаємодії і впливу політичних уподобань суспільства на місцеві фінанси є очевидним.

Сьогодні в Україні формування фінансової політики місцевого самоврядування відбувається в умовах політичної нестабільності і кризи довіри народу до представників влади. Невиконані обіцянки попередніх політичних сил, корупція і часті випадки нецільового використання бюджетних коштів – все це суттєво скомпрометувало депутатське звання. В суспільстві побутує думка, що депутат – це людина, яка начебто приходить до влади з метою вирішення власних меркантильних інтересів, захисту власного бізнесу чи особистого збагачення. Тобто між територіальною громадою і її представником вже з самого початку існує недовіра і небажання співпраці. Більшість громадян не знає прав і обов'язків депутатів місцевих рад, помилково наділяючи їх правами розпорядників чи одержувачів бюджетних коштів. Ризик такої ситуації полягає в тому, що суспільне розчарування в представницькій моделі демократії може призвести до низької явки свідомих виборців або ігнорування майбутніх виборів більшістю населення. Суспільна політична байдужість може стати приводом для підкупу несвідомих членів суспільства, використання адміністративного ресурсу, фальсифікацій і, як наслідок, спотворення народного волевиявлення та прихід до влади кланів.

Отже, політична грамотність і висока самосвідомість громади є основною передумовою побудови ефективної моделі фінансового забезпечення демократії на місцевому рівні. Територіальна громада має бути максимально зацікавлена забезпечити доступ до фінансових ресурсів місцевого самоврядування найбільш свідомим, ініціативним і освіченим громадянам. В іншому випадку, модель демократії терпить фіаско, оскільки перетворюється в охлократію, тобто владу юрби. Така «більшість» не принесе суспільству ніякої користі, оскільки нею легко маніпулювати з допомогою політичних технологій і вона обере далеко не найкращих представників в органи місцевого самоврядування.

Сучасна національна політична еліта, патріотично налаштована і далекоглядна має розуміти необхідність і важливість відновлення довіри до місцевої влади, яка на сьогодні дискредитована. Це можна проводити шляхом інформування населення про діяльність депутатів місцевих рад, роз'яснення їхніх прав і обов'язків, відмінність їхніх функцій від депутатів Верховної Ради України та ін. Налагодження співпраці між депутатом і територіальною громадою позитивно відобразиться в діяльності органів місцевого самоврядування і допоможе оптимально визначити пріоритети його фінансової політики.